

малого бізнесу / О.В. Балабенко // Актуальні проблеми економіки – 2008. – №7. – С.9 – 15.

2. Варналій З.С. Підвищення ефективності податкової політики як чинник конкурентоспроможності підприємства України. Теоретичні та прикладні питання економіки / З.С. Варналій // Зб. наук. пр. К., «Київський університет». – 2009. № 19– С. 26

3. Воротіна Л.І. Малий бізнес та підприємництво в ринкових умовах господарювання / Л.І. Воротіна // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – №6. – С. 14 – 19.

4. Долгальова О.В. Малий бізнес в Україні / О.В. Долгальова // Фінансовий контроль. – 2010. – №1. – С. 25–26.

5. Мельник П.В. Податкова політика України: стан, проблеми та перспективи / П. В. Мельник, Л. А. Тарангул, З. С. Варналій та ін. // (За ред. З.С. Варналія). К., «Знання України» – 2008 – С. 58.

Руководитель – д.э.н., профессор Каминская Т.М.

ПРОБЛЕМИ КРЕДИТУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

**Воронкова А.А., к.е.н., доцент, Воронкова А.В., економіст,
ПАТ «Мегабанк», Харківська державна
зооветеринарна академія**

Нині, в умовах кризових деформацій та економічних спотворень в аграрній сфері, проблема фінансово-кредитного забезпечення сільськогосподарських підприємств набула значного загострення. Незважаючи на вжиті державою заходи, процес кредитування аграрних підприємств майже призупинився, динаміка процентних ставок залишається невідконтрольною, кредитна політика належить до найслабших ланок державного регулювання, а теоретичні й методологічні підвалини цього процесу не відповідають сучасним вимірам економічного простору. При цьому гостро постала проблема розбудови адекватної фінансово-кредитної інфраструктури як потужного стабілізаційного важеля та інструмента спрямування в аграрну сферу економіки істотних фінансово-кредитних потоків.

В Україні розробляються і набувають практичного застосування нові механізми банківського, комерційного та вексельного кредитування. Однак, незадовільний фінансовий стан багатьох

сільськогосподарських підприємств; залежність від об'єктивних чинників зовнішнього середовища (перш за все, природного), що підвищує ризикованість кредитування аграріїв; відсутність позитивної кредитної історії ускладнюють, а в окремих випадках унеможливають отримання банківських кредитів. Існуючий мораторій на іпотеку земель сільськогосподарського призначення уповільнює розвиток кредитного забезпечення підприємств аграрного сектору економіки.

Враховуючи наявність цих та інших проблем слід зазначити, що питання дослідження і удосконалення банківських механізмів кредитування аграрних підприємств набули актуального значення.

Значний внесок у теорію грошово-кредитних відносин зробили вітчизняні та зарубіжні вчені. Серед яких: М.А. Лішанський, О.І. Лаврушин, В.Д. Мартинов, І.Б. Маслова, М.І. Туган-Барановський, О.В. Чайнов, Ю.Є. Шенгер, В.Г. Андрійчук, В.М. Алексійчук, В.Д. Базилевич, З.М. Васильченко, О.Є. Гудзь, М.Я. Дем'яненко, М.Й. Малік, В.І. Міщенко, А.М. Мороз, П.Т. Саблук, М.І. Савлук, М.М. Федоров, А.М. Худолій, А.В. Чупіс та інші.

Поряд з цим, у сучасній вітчизняній літературі більшість досліджень стосуються лише окремих аспектів проблеми: організації коротко- і довгострокового банківського кредитування, лізингового кредитування, кредитної кооперації, кредитних ризиків, аналізу кредитоспроможності позичальників, аналізу окремих видів кредитних продуктів тощо. Актуальність і недостатнє наукове опрацювання питань сучасних банківських механізмів кредитування аграрних підприємств визначили вибір теми, змісту і завдання дослідження.

Сільське господарство сьогодні найбільше потребує фінансової підтримки та фінансового захисту, що зумовлюється: сезонністю виробництва, циклічністю, великим періодом кругообігу капіталу, станом його матеріально-технічної бази, недосконалістю амортизаційної політики, диспаритетом цін між продукцією сільського господарства і промисловості, особливостями технологічного процесу, його соціально-економічною значимістю. У результаті дослідження фінансового забезпечення сільгоспідприємств з'ясовано, що:

-сільськогосподарські підприємства працюють за рахунок власних ресурсів, які на сьогодні за питомою вагою є значними, однак недостатніми для самофінансування, а відтак не можуть бути джерелом розвитку;

-банківське кредитування не відіграє суттєвої ролі у розвитку

сільськогосподарської галузі, хоч на даний час намітилися позитивні тенденції щодо зростання обсягів кредитування з боку вітчизняних комерційних банків, у тому числі і в частині пільгового кредитування.

- банківська система України ще повністю не мобілізувала й не реалізувала усі властиві їй стимулюючі можливості щодо стабілізації кредитного забезпечення суб'єктів аграрного сектору економіки. Банківське кредитування суб'єктів аграрної сфери потребує модернізації, розробки фундаментальних і прикладних засад його подальшого розвитку.

Аграрні підприємства мають певні об'єктивні вимоги щодо їх кредитного обслуговування, а саме: необхідність дотримання економічно обґрунтованих термінів, обсягів, вартості кредиту, своєчасності надходження кредиту позичальнику, що пов'язано із сезонністю виробництва. Об'єктивно тривалий період виробництва в сільському господарстві й уповільнений оборот авансового капіталу зумовляють значну потребу в залученні короткострокових і довгострокових кредитних ресурсів.

За радянських часів кредитування аграрних підприємств банківськими установами мало деформований характер, тобто абсолютно нехтувалися принципи банківського кредитування, широко використовувалися адміністративні методи управління кредитними відносинами між банками та позичальниками. Нині в умовах ринкових відносин, держава відмовилася від прямого втручання в процес кредитного забезпечення аграрних підприємств.

Сучасні банки не є виконавцями директивної волі держави. Це комерційні структури, головною метою яких є отримання прибутку, їх діяльність ґрунтується на принципах економічної самостійності, добровільності, рівноправності, самоокупності і відповідальності суб'єктів економічних відносин. Банки самі визначають обсяг, порядок видачі і погашення кредиту, розмір відсоткової ставки і комісійних винагород, організацію контролю за використанням позичок згідно з розробленою стратегією і тактикою власної кредитної політики з дотриманням принципів банківського кредитування, вимог чинного законодавства і встановлених Національним банком України економічних нормативів діяльності банків. Але через недосконалість законодавчої бази та повільність судової системи, кредитні установи мають надто обмежені можливості щодо стягнення проблемних і безнадійних боргів, а отже високі ризики кредитування вони компенсують тим, що висувають жорсткі вимоги до позичальників та високими відсотковими ставками.

У цілому ринковий спосіб кредитування означає, що банки надають кредити всім суб'єктам господарської діяльності незалежно від їх галузевої приналежності, статусу, форм власності у разі наявності у них реальних можливостей кредитоспроможності.

Аналізуючи кількісні та якісні параметри кредитного забезпечення аграрних підприємств, бачимо, що вони не відповідають сучасним потребам і не враховують повною мірою об'єктивних економічних інтересів аграрних підприємств. Через незначні обсяги, короткостроковість та високу вартість кредитних коштів існуюча система кредитного забезпечення не дає можливості своєчасно й у повному обсязі забезпечити аграрні підприємства необхідними кредитними ресурсами.

Оскільки для забезпечення неперервності поточного циклу виробництва аграрним виробникам необхідно нагромаджувати великі запаси матеріально-технічних ресурсів, то їм потрібні додаткові кошти у вигляді кредитів. Одним із способів розв'язання цієї проблеми є підвищення ролі та значимості кредитних кооперативів та спілок, державних іпотечних банків, лізингових компаній та інших фінансово-кредитних установ.

Щодо сільських кредитних кооперативів (спілок), то вони акумулюючи вільні кошти юридичних і фізичних осіб у сільській місцевості, сприяють становленню фермерських господарств, особистих господарств населення і тим самим розвитку сільськогосподарського виробництва. Вони слугують джерелом початкового капіталу для дрібного сільського бізнесу і розв'язують таким чином проблеми зайнятості в сільській місцевості. Основними перевагами кредитних спілок є можливість отримання коштів підприємствам, для яких не доступні кредити комерційних банків внаслідок відсутності ліквідної застави, кредитної історії, складностей процедури оформлення тощо. Однак вітчизняні спілки не об'єднані в систему і майже не надають послуг підприємствам агросектору через законодавчі обмеження, крім цього, їх процентні ставки за кредитами все ще залишаються занадто високими для сільгоспвиробників.

Лізинг вигідний сільгоспвиробникам і виробникам техніки та переробним підприємствам, оскільки одночасно є засобом розвитку виробництва, реалізації техніки, застосування досягнень науково-технічного прогресу.

Успішний розвиток кредитування сільськогосподарських товаровиробників не можливий без подальшого розвитку фінансового ринку України, що є запорукою стабільного та ефективного

функціонування всієї національної економіки. Тобто, враховуючи специфіку аграрного виробництва і наслідки сучасної фінансової кризи, кредитування аграріїв не можливе без державної підтримки, яка сьогодні здійснюється за 16 основними бюджетними програмами, що охоплюють усі напрямки діяльності аграрних підприємств, включаючи надання безвідсоткових кредитів фермерським господарствам, здешевлення банківських кредитів і страхових премій, надання допомоги в придбанні складної сільськогосподарської техніки вітчизняного виробництва.

Література.

1.Дем'яненко М.Я. Державна підтримка як фактор забезпечення конкурентоспроможного аграрного виробництва / М.Я.Дем'яненко, Ф.В. Іванина // Економіка АПК.– 2009. – №9.– С.3-9.

2.Месель-Весесяк В.Я. Розвиток форм господарювання в аграрному секторі України // Економіка АПК. – 2006. - №12. – С. 34-41.

3.Збарський В.К. Державна підтримка сільського господарства / В.К.Збарський, В.П. Горьовий // Економіка АПК. – 2010. – №4. – С.74-80.

4.Малій О.Г. Кредитування агровиробництва: тенденції та ефективність // Облік і фінанси АПК. – 2007. – №1-2. – С. 70-73.

5.Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо запобігання негативним наслідкам впливу світової фінансової кризи на розвиток агропромислового комплексу» від 23.12.2008 №698-[Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http:// www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua).

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ СКЛАДОВОЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

**Грищенко І.А., студентка,
Харківський національний технічний університет сільського
господарства імені Петра Василенка**

Упродовж останніх років усе більше уваги світова спільнота приділяє щодо визначення ролі, реалій трансформації вітчизняної системи обліку до міжнародних стандартів.

Шляхи вдосконалення бухгалтерського обліку в Україні визначені Стратегією застосування міжнародних стандартів бухгалтерського обліку в Україні від 24.10.2007р. №991-р. Метою стратегії є вдосконалення системи бухгалтерського обліку та